

Hvordan forberede seg i barnehagen og i skolen?

Her kan du få noen gode råd til hvordan din barnehage eller skole kan forberede seg før dere mottar flyktningbarn.

ARTIKKEL | SIST ENDRET: 24.05.2016

Skoler og barnehager spiller en viktig rolle for at barn og unge med flyktningebakgrunn skal finne seg til rette og bli en del av det norske samfunnet. Gode eksempler fra andre kan være til inspirasjon og til å lære av. Her er noen råd:

1. **Lag en plan**, alle ansatte har et ansvar for å følge denne
2. **Barn, elever og foreldre må involveres** – både i planlegging og gjennomføring
3. **Likeverd og inkludering må læres**, hva dette innebærer må snakkes om og utføres i praksis både blant barn, elever og lærere
4. **Føle seg flink**, selvtillit og selvfølelse er viktig - alle mestrer noe og må få kjenne mestringsfølelsen
5. **Dra i samme retning**. Lederne i barnehager og skoler må prioritere dette arbeidet
6. **Godt miljø gir læring**. Å trives på skolen og i barnehagen betyr at en blir sett av de andre barna og medelevene og de voksne legger alt til rette for å lære, både sosialt og faglig
7. **Maraton, ikke sprint**. Det holder ikke med en merkedag eller to for inkluderingsarbeidet. Det er et arbeid som må gjøres hver dag

Forberedelse

Når skolen og barnehagen skal ta imot barn med flyktningebakgrunn, kan en god start være å identifisere

hvilke styrker og muligheter som finnes i egen skole eller barnehage. Forberedelser i barnehage- og skolekollegiet kan handle om felles bevisstgjøring og samtaler rundt:

- Hvordan kan dere bidra til likeverdighet, tilgjengelighet og deltakelse for de nye som kommer?
- Hvordan kan dere lytte til barna og elevene?
- Hvordan kan skolen og barnehagen være et sted for normalisering, sosialisering, lek og læring?
- Har dere tilstrekkelig kunnskap om hva det betyr å være traumatisert, og hvilke konsekvenser det kan få for barns utvikling? Hvis ikke, hva vil dere gjøre for å oppnå nødvendig kunnskap?

Positive forventninger

I møte med flyktningbarn bør lærere og barnehagelærere ha bevisst forhold til hvordan dere møter barna. Det er viktig å møte alle med positive forventninger. Her er noen eksempler på spørsmål til kollektiv refleksjon:

- Hvordan kan dere kommunisere positive forventninger om utvikling og læring til barna og foreldrene deres?
- Hvordan kan dere bidra til at barna og elevene får mestringsopplevelser?
- Hvordan omtaler dere mangfoldet blant barna og elevene? Hvordan dere forstår og omtaler barn og elever med en ukjent bakgrunn, har betydning for hvordan dere møter barna.

Samarbeid med foreldrene

For å skape god relasjon til foreldrene til barnet, må foreldrene oppleve i praksis at skolen ønsker å skape et godt og aktivt samarbeid. Det er viktig at de blir sett på som viktige partnere for skolen for å sikre så god integrering og involvering som mulig. For å bidra til forståelse og samarbeid i foreldregruppen, er det viktig å sørge for god dialog med de øvrige foreldrene i gruppen eller i klassen. Barnehagen eller skolen kan for eksempel ta det opp på foreldremøter, der flyktinger og deres situasjon er tema, og hva dette innebærer for barnehagen og skolen. Målet er at barnehagen eller skolen sikrer at en får snakket sammen om dette med alle foreldrene. Foreldrene vil ha en viktig mulighet til å fremsnakke dette for barna, slik at de blir positive medspillere i et godt og involverende klassemiljø for alle.

Spisskompetanse i lokalmiljøet

PP-tjenestens rådgiverrolle kan være til god hjelp når det gjelder forebygging og bistand. Helsestasjons- og skolehelsetjenesten er et annet lokalt kompetansemiljø. Helsetilstanden hos de nyankomne kan være forskjellig fra det helsepersonell og PP-tjenesten vanligvis står overfor. Det kan dreie seg om helseproblemer forårsaket av forhold som ledet til flukten, som fysiske og psykiske skader etter voldtekt, tortur eller krigshandlinger, samt lange perioder med atskillelse, tap og usikkerhet. Tverrfaglige fagmiljøer eller team på kommunenivå, som opparbeider seg kompetanse på feltet sammen, kan forebygge og gi en god start for barn og elever. Representanter fra barnehage og skole bør delta i slike team.

